

## Schůze PS – 18.2.2014 – jednání o důvěře vládě – poslanec Leoš Heger

Vážená vládo, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, programové prohlášení vlády je dobrou příležitostí zamyslet se nejen nad osudem naší země a nad jejím dlouhodobým směřováním, ale také nad směřováním jednotlivých rezortů ve smyslu jejich dlouhodobé činnosti a v mém případě samozřejmě budu mluvit o rezortu zdravotnictví.

Pohled na zdravotnictví lze rozdělit na tři oblasti, z nichž první dvě, poskytování zdravotních služeb a financování a úhrady systémů, lomcují naši společnost a jsou ve středu zájmu médií. Třetí oblast, o které však chci mluvit nejvíce, je oblast veřejného zdravotnictví, která přispívá ke zdraví populace největším dílem a tato oblast je naopak doslova na okraji společenského vnímání i na okraji zájmů vlády, která dnes před nás předstupuje.

První oblast, fungování systému veřejného zdravotního pojištění a systému poskytování zdravotních služeb, zmíním opravdu krátce, přestože přináší dlouhodobě hodně nervozity zejména mezi lékaře a zdravotníky a je nejobsáhlejší částí programového prohlášení vlády.

Pokud jde o další kultivaci dlouhodobých problémů, ke kterým patří problematika dlouhodobé péče, přerozdělení pojistného, hospodaření a vztahy zdravotních pojišťoven a poskytovatelů služeb, problematika cenotvorby a systému úhrad, kontrolní dohled nad zdravotními pojišťovnami a další, tak v těchto věcech myslím mohu slíbit, že TOP 09 bude jako konstruktivní opoziční politická strana vládu podporovat a je připravena o detailech řešení, která budou navrhována. A zde to je oblast, kde detaily jsou to nejdůležitější.

Paradoxně když už mluvíme o službách, programové prohlášení se prakticky vůbec nezabývá potřebami a postavením pacientů. Je zde jediný slib, a to vylepšení dostupnosti léků, který se už začal naplňovat dost nešťastně ještě před žádostí vlády o důvěru nepochopitelnou personální čistkou ve Státním ústavu pro kontrolu léčiv, která šla až do úrovně odborných pracovníků, tedy značně proti duchu připravovaného zákona o státní službě, o kterém jsme již tolik slyšeli.

Druhá kapitola, o které chci mluvit, jak jsem předeslal, je financování zdravotnictví. Budu zde ještě stručnější. Otázky navyšování financí ze státního rozpočtu pro zdravotnictví. Otázky efektivity celého systému a otázky regulačních poplatků byly na této půdě již tolikrát diskutovány, že nemá smyslu v dnešní výjimečný sněmovní den dále jítřit atmosféru. Nezbyvá mně než jen s obavami zopakovat to, co tady již zaznělo, že pro TOP 09 je nepřijatelné podpořit vládu rozpočtové nezodpovědnosti, která je připravena k zatěžování státního rozpočtu bez zjevné snahy zvyšovat efektivitu zdravotnictví. Bez spoluúčasti a bez jasných opatření, které by vedly k dalšímu zvyšování efektivity, se znovu na scéně objeví problém ekonomického morálního hazardu a znovu dojde k oddlužování konkurenceneschopných a kapacitně nadbytečných poskytovatelů péče, které mělo v minulosti vždy jen krátkodobý efekt a problémy se vracely zpět.

Tolik tedy o prvních dvou kapitolách a teď trošku obširněji ke kapitole Veřejné zdravotnictví. Programové prohlášení vlády zcela rezignuje na otázky podpory zdraví populace. Zdravotní služby, které jsou u nás vysoce kvalitní a dostupné, zůstávají sice vysokou prioritou vlády uvedenou v úvodu vládního prohlášení, ale zdravotní služby jsou cílené především na jednotlivce. Jsou samozřejmě důležité, ale nezastupitelnou povinností vlády a Ministerstva zdravotnictví je také pečovat o rozvoj zdraví a zdravotního bezpečí v populaci jako celku. Právě tím se zabývá obor tzv. veřejného zdravotnictví, do kterého patří zejména podpora zdravého způsobu života a dozor nad aktivitami, které jsou rizikové pro zdraví.

Je známo a empiricky nepochybně potvrzeno, že na vysoké a vyrovnané úrovni zdravotního stavu celé populace se veřejné zdravotnictví podílí nejméně stejnou měrou jako zdravotní služby pro jednotlivce a musí se na ní zúčastnit daleko více resortů než jen Ministerstvo zdravotnictví. Musí se to odehrávat cestou výchovy ke zdravému životu, cestou podpory fyzických aktivit, zajišťování bezpečí zejména v práci a dopravě, cestou kultivace zdravého životního prostředí, aktivním vyhledáváním chorob, kterým lze předcházet, či cestou aktivního boje proti škodlivým a návykovým aktivitám.

Ve vládním programovém prohlášení chybí nejen jakákoliv zmínka o podpoře zdravého způsobu života. Chybí zde také jakákoliv zmínka o boji proti kouření a drogovým závislostem. Je jasné, že diskuse typu zda stát více než zdravé obyvatele preferuje spotřební daň z kouření a tyhle diskuse mají mnoho odpůrců. Z naší republiky se tak bohužel stává postupně popelník Evropské unie a ještě horší situace je v oblasti alkoholismu, který tvoří paradoxně sociopatii ještě obtížněji řešitelnou než jsou drogové závislosti, alespoň co do počtu postižených lidí, rodin a dětí, na které průvodní negativní jevy dopadají. Ani tato oblast a dokonce ani mnohem mediálně populárnější drogové závislosti prostě v hledáčku naší nové vlády nejsou.

Přes výjimky, jakými jsou zmínky o bezpečných potravinách, o opatřeních snižujících sociální vyloučení či o snižování počtu osob závislých na hracích automatech, je oblast péče o zdraví celé populace ve vládním programu slabá. Možná to vláda pokládá za takovou samozřejmost, že tím nechtěla svůj program zatěžovat. Nebudu dál kritizovat, ale jen připomínám. Protože hrozí, že budeme léčit stále více onkologických pacientů či diabetiků, místo toho, abychom podpořili například pohyb dětí a posilovali boj proti obezitě, kouření či konzumaci alkoholu.

Posilování hygienické a epidemiologické služby, která je za Ministerstvo zdravotnictví hlavní nositelkou a koordinátorkou preventivních akcí, a konečně se v tomto směru výrazně v minulém vládním období zaktivizovala, tak to posílení by bylo velmi potřebné. Snad proto mohu ocenit, že oproti koaliční smlouvě se v prohlášení vlády už neopakuje pokus převést hygienu potravin pod Ministerstvo zemědělství, který by celý obor hygieny dále zdecimoval. Doufám, že se neobjeví ani v reálných krocích vlády, přestože některým výrobcům potravin by se to možná líbilo.

Vážená vládo, jsme zemí, kde se mimořádně hodně pije alkohol. Jsme země, kde se kouří o sto šest v restauracích a jsme země, kde děti tloustnou a málo se pohybují. Naše obyvatelstvo je více rozmazlené nežli je obyvatelstvo ve spořádaných protestantských a kosmopolitních společnostech v severských zemích, které tu dnes ráno zmínil prezident republiky. Ale jen málo lidí u nás chce převzít alespoň zčásti odpovědnost za sebe, aspoň tam, kde to jejich znalosti a schopnosti umožňují.

Zdravotnictví je důležité i v oblasti poskytování služeb. Ale zdravotnictví není jen spravování 250 mld. korun na tyto služby, která skrývají různá pokušení. Vládní povinností je také vytvářet podmínky pro posilování zdraví národa a podporovat výchovu každého člověka k odpovědnosti za své zdraví, ale i za sebe sama. A věřte, že tato oblast přispívá jak u nás, tak v moderní Evropě ke zdraví našich dětí a prodloužení života našich seniorů ve zdraví a fyzické pohodě mnohem více než jen nekonečné střety o přilívání veřejných peněz do mnohdy nadbytečných a nerovnoměrně rozmístěných zdravotnických zařízení. Doufám, že veřejné zdravotnictví bude mít v této vládě alespoň zčásti podporu tak, jak ji má v celé vyspělé Evropě zejména po období těžké hospodářské krize, kterou jsme prodělali.

Děkuji vám za pozornost.